

1.1 තත්වගණනය කළ මතය

ව්‍යුහ විමෝචන පරීක්ෂණ භාරකාර අරමුදලේ 2019 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ව ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය කාර්යසාධන ප්‍රකාශනය, ශුද්ධ වත්කම් වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය සහ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්, සාරාංශගත වැදගත් ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවලින් සමන්විත 2019 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(3) ව්‍යවස්ථාව සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ විධිවිධාන ප්‍රකාරව මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත්කළ යුතු යැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ.

මෙම වාර්තාවේ 1.5 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණුවලින් වන බලපෑම හැර, අරමුදලේ 2019 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය කාර්යසාධනය හා මුදල් ප්‍රවාහ සත්‍ය හා සාධාරණ ලෙස දැක්වෙන අයුරින් ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිවලට අනුකූලව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කර ඇති බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1.2 තත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනම

මෙම වාර්තාවේ 1.5 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු මත පදනම්ව මාගේ මතය තත්වගණනය කරනු ලැබේ.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතිවලට (ශ්‍රී.ලං.වි.ප්‍ර.) අනුකූලව මා විගණනය සිදු කරන ලදී. මෙම විගණන ප්‍රමිති යටතේ වූ මාගේ වගකීම, මෙම වාර්තාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම යන කොටසේ තවදුරටත් විස්තර කර ඇත. මාගේ තත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ සහ ඊට සම්බන්ධ පාර්ශවයන්ගේ වගකීම්

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශයේ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිවලට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොරව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවනු පිණිස අවශ්‍ය වන අභ්‍යන්තර පාලනයන් තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේදී, අරමුදල අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යාමේ හැකියාව තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීමක් වන අතර, කළමනාකාරිත්වය අරමුදල ඇවර කිරීමට අදහස් කරන්නේ නම් හෝ වෙනත් විකල්පයක් නොමැති විටදී මෙහෙයුම් නැවැත්වීමට කටයුතු කරන්නේ නම් හැර අඛණ්ඩ පැවැත්මේ පදනම මත ගිණුම් තැබීම හා අරමුදලේ අඛණ්ඩ පැවැත්මට අදාළ කරුණු අනාවරණය කිරීමද කළමනාකරණයේ වගකීමකි.

අරමුදලේ මූල්‍ය වාර්තාකරණ ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධ වගකීම, සම්බන්ධ පාර්ශව විසින් දරනු ලබයි.

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 16(1) උප වගන්තිය ප්‍රකාරව, අරමුදලේ වාර්ෂික සහ කාලීන මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවන පරිදි ස්වකීය ආදායම්, වියදම්, වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳ නිසි පරිදි පොත්පත් හා වාර්තා පවත්වාගෙන යාම අවශ්‍ය කෙරේ.

1.4 විගණන විෂය පථය (මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම)

සමස්තයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන, වංචා සහ වැරදි නිසා ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාදීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණකගේ වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතික වීම උසස් මට්ටමේ සහතිකවීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය සිදු කිරීමේදී එය සෑම විටම ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් අනාවරණය කරගන්නා බවට වන තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම නිසා ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවිය හැකි අතර, මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කරගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි බලපෑමක් විය හැකි බව අපේක්ෂා කෙරේ.

මා විසින් වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකමුසුබවින් යුතුව ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය කරන ලදී. තව ද,

- වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගේ අවදානම් හඳුනා ගැනීමේදී හා තක්සේරු කිරීමේදී අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පටිපාටි සැලසුම් කිරීමෙන් වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවන්නා වූ අවදානම් මඟහරවා ගැනීමට, ප්‍රමාණවත් සහ සුදුසු විගණන සාක්ෂි ලබාගැනීම මාගේ මතයට පදනම් වේ. වරදක් නිසා සිදුවන බලපෑමට වඩා වංචාවක් හේතුවෙන් සිදුකරන ලද ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයක් හඳුනා නොගැනීම මගින් සිදුවන්නා වූ බලපෑම ප්‍රබල වන අතර, දුස්සන්ධානය, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීම, වේතනාන්විත මඟහැරීම හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මඟහැරීම වංචාවක් ඇතිවීමට හේතුවේ.
- අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පටිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස අරමුදලේ අභ්‍යන්තර පාලනය සම්බන්ධයෙන් අවබෝධයක් ලබා ගන්නා ලද නමුත්, අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳ මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමට අදහස් නොකරයි.
- කළමනාකරණය විසින් අනුගමනය කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය සහ යොදා ගන්නා ලද ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල හා සම්බන්ධිත හෙළිදරව් කිරීම්වල සාධාරණත්වය ඇගයීම.
- සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් හේතුවෙන් අරමුදලේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ ප්‍රමාණාත්මක අවිනිශ්චිතතාවයක් තිබේද යන්න සම්බන්ධයෙන් ලබාගත් විගණන සාක්ෂි මත පදනම්ව ගිණුම්කරණය සඳහා අරමුදලේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ පදනම යොදා ගැනීමේ අදාළත්වය තීරණය කරන ලදී. ප්‍රමාණවත් අවිනිශ්චිතතාවයක් ඇති බවට මා නිගමනය කරන්නේ නම් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඒ සම්බන්ධයෙන් වූ හෙළිදරව්කිරීම්වලට මාගේ විගණන වාර්තාවේ අවධානය යොමු කළ යුතු අතර, එම හෙළිදරව් කිරීම් ප්‍රමාණවත් නොවන්නේ නම් මාගේ මතය විකරණය කළ යුතු වේ. මාගේ නිගමනයන් විගණකගේ වාර්තාවේ දිනය දක්වා ලබා ගන්නා ලද විගණන සාක්ෂි මත පදනම් වේ. කෙසේ වුවද, අනාගත සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් මත අඛණ්ඩ පැවැත්ම අවසන් විය හැකිය.
- හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය සහ අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණ අයුරින් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතුළත් බව ඇගයීම.

හැකිතාක් දුරට හා අවශ්‍ය ඕනෑම විටෙක පහත සඳහන් දෑ පරීක්ෂා කිරීම සඳහා විගණන විෂය පථයද පුළුල් කර ඇත.

- තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් බලන කළ අරමුදලේ කාර්යයන් අඛණ්ඩව ඇගයීමට හැකිවන පරිදි එහි සංවිධානය, පද්ධති, පටිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි

විධිමත්ව හා ප්‍රමාණාත්මකව සැලසුම් කර තිබේද යන බව සහ එකී පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි ඵලදායී ලෙස පවත්වාගෙන යනු ලැබේ ද යන බව;

- යම් අදාළ ලිඛිත නීතියකට හෝ අරමුදලේ පාලක මණ්ඩලය විසින් නිකුත් කරන ලද වෙනත් පොදු හෝ විශේෂ විධානයකට අනුකූලව, අරමුදල ක්‍රියාකර ඇති බව,
- සිය බලතල, කර්තව්‍ය සහ කාර්යයන්ට අනුකූලව කටයුතු කර ඇති බව,
- සම්පත් සකසුරුවම් ලෙස, කාර්යක්ෂම ලෙස සහ ඵලදායී ලෙස කාලසීමාවන් තුළ සහ අදාළ නීතිරීතිවලට අනුකූලව ප්‍රසම්පාදනය කර භාවිතා කර ඇති බව,

1.5 මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.5.1 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම පිළිබඳ අභ්‍යන්තර පාලනය

ගනුදෙනු කළමනාකාරිත්වයේ පොදු සහ නිශ්චිත අධිකාරීබලය සහිතව ක්‍රියාත්මක කිරීම, අදාළ වන වාර්තාකරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට අවශ්‍ය වන පරිදි ගනුදෙනු සටහන් කිරීම සහ වත්කම් සඳහා ගිණුම් කටයුතුභාවය පවත්වාගෙන යාම, කළමනාකාරිත්වයේ පොදු සහ නිශ්චිත අධිකාරී බලය සහිතව පමණක් වත්කම්වලට ප්‍රවේශ වීම, සටහන් කරන ලද වත්කම් සඳහා වූ ගිණුම් කටයුතුභාවය පවත්වා වත්කම් සමඟ සාධාරණ කාල වකවානුවල දී සැසඳීම සහ වෙනස්කම් ඇතොත් ඒවා සම්බන්ධයෙන් නිසි පියවර ගැනීම ආදිය සඳහා සාධාරණ තහවුරුවක් ලබා ගැනීමට ප්‍රමාණවත් “මනාලෙස සැලසුම් කරන ලද” අභ්‍යන්තර ගිණුම්කරණ පාලන පද්ධතියක් ආයතනය විසින් පවත්වාගෙන යාම අවශ්‍ය වේ. පොදු ලෙජරය, ජර්නලය, ජර්නල් වවුචර්, ගෙවීම් වවුචර් ආදී ප්‍රධාන ගිණුම්කරණ වාර්තා පවත්වාගෙන යාම සම්බන්ධ විගණන නිරීක්ෂණ පහත සඳහන් මාතෘකා යටතේ ඇතුළත් කර ඇත.

1.5.2 ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
මෝටර් වාහනවල හා වායු විමෝචන උපකරණවල සමුච්චිත ක්ෂය වෙන්කිරීම, පිළිවෙලින් රු.3,332,981ක් අඩුවෙන් හා රු.388,332ක් වැඩියෙන් ගිණුම්ගත කර තිබුණි.	ඉදිරියේදී මෙවැනි ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු සිදු නොවීමට සටහන් කර ගන්නා ලදී.	ගිණුම් ශේෂ නිවැරදි ලෙස පිටපත් කළ යුතු වීම.

1.5.3 පැහැදිලි නොකළ වෙනස්කම්

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
සමාලෝචිත වර්ෂයේ දී කාර්ය මණ්ඩලයට ගෙවූ වැටුප්වලට අදාළව මූල්‍ය ප්‍රකාශන හා වැටුප් ලේඛන අතර රු.3,961,935ක වෙනසක් නිරීක්ෂණය විය.	වැටුප් සමඟ ගෙවන අනෙකුත් දීමනා වෙනත් දීමනා යටතේ සටහන් කිරීම නිසා මෙම වෙනස ඇති වී ඇත.	මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල අගයන් හා ඊට අදාළ සටහන්වල අගයන් එකිනෙකට සැසඳෙන සේ ගිණුම් පොත් පැවැත්වීම.

1.5.4 සංවිධානයේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>අමාත්‍ය මණ්ඩල අනුමැතියක් මත වායු විමෝචන පරීක්ෂණ භාරකාර අරමුදල වසා දැමීමට තීරණය කළ බව භාණ්ඩාගාර ලේකම්ගේ 2018 අගෝස්තු 18 දිනැති අංක 02/2018 දරන රාජ්‍ය මුදල් චක්‍රලේඛයෙන් තහවුරු විය. එසේ වුවද, චක්‍රලේඛය පරිදි ඇවරකරුවෙකු පත්කර වත්කම්වලින් වගකීම් නිරවුල්කර ඉතිරිය ඒකාබද්ධ අරමුදලට බැර කිරීමට 2020 මැයි 15 දිනවන විටත් කටයුතු කර නොතිබුණු අතර අරමුදල සතු ඉතිරිකිරීමේ තැන්පතු වටිනාකම පමණක් රු. මිලියන 1,138ක් විය. භාර ඔප්පුවක් යටතේ ස්ථාපනය කර තිබුණු මෙම අරමුදලෙහි දෙපාර්ශවයෙන් භාණ්ඩාගාර ලේකම්වරයා එක් පාර්ශවයක් විය. අරමුදල ස්ථාපනය කළ භාර ඔප්පුවේ 11 (අ) ඡේදය පරිදි, භාණ්ඩාගාර ලේකම්වරයාගේ ප්‍රකාශය මත මෙම අරමුදල අහෝසි වේ. ඒ අනුව, ඉහත චක්‍රලේඛය භාණ්ඩාගාර ලේකම් විසින් නිකුත් කිරීම මත මේ වන විටත් අදාළ ගිවිසුම්ගත බැඳීමෙන් එක් පාර්ශවයක් ඉවත් ව ඇත. මේ නිසා අරමුදල පැවතීමේ නීත්‍යානුකූලභාවය ගැටළුසහගත විය.</p>	<p>පිළිතුරු ලබා දී නොතිබුණි.</p>	<p>අදාළ නෛතික පරිසරය තුළ අවශ්‍ය කටයුතු ඉටු කිරීම.</p>

1.6 නීති, රීති, රෙගුලාසි සහ කළමනාකරණ තීරණ ආදියට අනුකූල නොවීම

නීති, රීති, රෙගුලාසි ආදියට යොමුව	අනුකූල නොවීම	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>(අ) ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ මුදල් රෙගුලාසි සංග්‍රහයේ මුදල් රෙගුලාසි 387</p>	<p>වෙක්පත් මගින් සිදු කරන සියලුම ගෙවීම් සඳහා පවතින බැංකු ශේෂය ප්‍රමාණවත් දැයි ගෙවන නිලධාරියා විසින් සෑහීමකට පත් විය යුතුයි. එසේ වුවද, අරමුදලේ බැංකු ජංගම ගිණුමේ පවතින මුදල් ශේෂය ඉක්මවා වෙක්පත් ලිවීම නිසා 2019 දෙසැම්බර් 31 දිනට මුදල් පොතේ අයිතව රු.1,231,069ක් විය.</p>	<p>ජංගම ගිණුමේ අතිරික්ත මුදල් දෛනිකව ඉතිරි කිරීමේ ගිණුමට මාරු කිරීම නිසා බැර ශේෂයක් පවතී.</p>	<p>මුදල් රෙගුලාසි ප්‍රකාරව පරිදි කටයුතු කිරීම.</p>

(ආ) අංක PF/423 හා 2006 දෙසැම්බර් 22 දිනැති රාජ්‍ය මුදල් වක්‍රලේඛය

- (i) 03.2(ආ) ඡේදය සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ දී ඉතුරුම් පාලක මණ්ඩලයේ අතිරික්ත මුදල තැන්පතු ගිණුමේ මාසිකව අනුමැතිය යටතේ පමණක් ඒකාබද්ධ අතිරික්ත මුදල් ඒකාබද්ධ අරමුදලට බැර 1,138ක් අතර පරාසයක ශේෂයක් පැවතුණ ද, එම අතිරික්ත ශේෂය ඒකාබද්ධ අරමුදලට බැර කිරීමට පියවර ගෙන නොතිබුණි.
- (ii) 4.3 ඡේදය සමාලෝචිත වර්ෂය අවසන් වී මාස 02 ක් ඇතුළත රාජ්‍ය මුදල් අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්වරයාට පිටපත් සහිතව විගණකාධිපති වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු කාර්යසාධන වාර්තාව පිළියෙල කර නොතිබුණි. 2020 සිට ඉදිරියට ඉදිරිපත් වක්‍රලේඛය පරිදි කිරීමට කටයුතු කරමි. වක්‍රලේඛය පරිදි කටයුතු කිරීම.
- (iii) 4.2 (ඇ) ඡේදය රාජ්‍ය මුදල් අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු, බැංකු ගිණුම්වල ප්‍රගතිය පිළිබඳ කාර්තුමය වාර්තා කිසිවක් ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි. 2020 සිට ඉදිරියට ඉදිරිපත් වක්‍රලේඛය පරිදි කිරීමට කටයුතු කරමි. වක්‍රලේඛය පරිදි කටයුතු කිරීම.

2. මූල්‍ය සමාලෝචනය

2.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

සමාලෝචිත වර්ෂයේ මෙහෙයුම් ප්‍රතිඵලය රු. 261,872,618ක අතිරික්තයක් වූ අතර ඊට අනුරූප ඉකුත් වර්ෂයේ අතිරික්තය රු. 305,892,107 ක් විය. ඒ අනුව මූල්‍ය ප්‍රතිඵලයෙහි රු. 44,019,489ක පිරිහීමක් නිරීක්ෂණය විය. වර්ෂයේ ආදායම රු.32,835,020 කින් අඩු වීමත්, වර්ෂයේ නඩත්තු වියදම් රු.27,205,881 කින් වැඩි වී තිබීමත් මෙම පිරිහීමට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වී තිබුණි.

3. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

3.1 කාර්යසාධනය

3.1.1 සංසරණ වායු තත්ත්ව මැනීමේ ජංගම ඒකකය

වායු තත්ත්ව කළමනාකරණය වායු විමෝචන භාරකාර අරමුදලේ මූලික අරමුණකි. මේ සඳහා සංසරණ වායු තත්ත්වයේ ගුණාත්මකභාවය වැඩිදියුණු වී ද යන්න පිරික්සීමට සංසරණ වායු තත්ත්ව මැනීමේ උපකරණයක් සහිත ජංගම රථයක් 2013 ජූනි මස රු.30,821,892කට මිල දී ගෙන මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය වෙත ලබා දී තිබුණි. එළැඹී ගිවිසුම අනුව, වර්ෂ 05ක කාල සීමාවක් ඇතුළත දිවයිනේ විවිධ ස්ථානවල පවත්නා වායු සංසරණ දත්ත අරමුදල වෙත ලබා දීමේ වගකීම අධිකාරියට පවරා තිබුණි. ඒ සම්බන්ධයෙන් පහත කරුණු නිරීක්ෂණය විය.

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) එළැඹී ගිවිසුම 2018 ජූලි මස අවසන් වී තිබුණ ද, ජංගම රථය වායු විමෝචන අරමුදල වෙත පවරා ගැනීමට, ගිවිසුම්ගත කාලය දීර්ඝ කිරීමට හෝ නව ගිවිසුමකට එළැඹීමට 2019 දෙසැම්බර් 31 දින දක්වාම කටයුතු කර නොතිබුණි.	නිරීක්ෂණයට අදාළව පිළිතුරු ලබා දී නොතිබුණි.	පොදුවේ පිළිගත් නෛතික තත්ත්වයන්ට අනුකූලව කටයුතු කිරීම.
(ආ) තෝරාගත් ස්ථාන 15කින් එක් ස්ථානයක සතියක කාලයක් මෙම උපකරණය මගින් මිනුම් කිරීමටත්, එය වර්ෂයකට දෙවතාවක් සිදුකර දත්ත අරමුදල වෙත ලබා දීමටත් සැලසුම් කර තිබුණි. මේ වෙනුවෙන් 2013 වර්ෂයේ සිට 2018 වර්ෂය දක්වා කළ වියදම් රු.28,992,552ක් අධිකාරියට ප්‍රතිපූර්ණය කර තිබුණි. එසේ වුවද, එම උපකරණය භාරදුන් දිනයේ සිට මේ දක්වා ලබා දී තිබුණේ සති 12ක දත්ත පමණි.	මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය විසින් අපගේ ඉල්ලීම මත වැඩසටහන් කිහිපයක් සිදුකර ඇත.	උපරිම කාර්යසාධනයක් ලබාගත හැකිවන පරිදි රාජ්‍ය මුදල් උපයෝජනය කිරීම.
(ඇ) 2014 වර්ෂයේදී අමාත්‍යාංශ ප්‍රසම්පාදන කමිටුවේ තීරණය මත රු.47,247,000කට එවැනිම උපකරණයක් 2018 වර්ෂයේදී මිල දී ගෙන මධ්‍යම පරිසර අධිකාරියට භාර දී තිබුණි. අධිකාරිය විසින් එය 2019 අප්‍රේල් මාසයේදී අරමුදලේ අනුමැතියෙන් තොරව ජාතික ගොඩනැගිලි පරීක්ෂණ ආයතනය (NBRO) වෙත භාර දී තිබුණි. උපකරණය අරමුදල සතු වත්කමක් බැවින් එහි භාවිතය, නඩත්තුව සහ එමගින් ජනිත කරන දත්ත වායු විමෝචන අරමුදලට ලබාගැනීම ආදිය වෙනුවෙන් ජාතික ගොඩනැගිලි පරීක්ෂණ ආයතනය සමඟ ගිවිසුමකට එළැඹීමට 2019 දෙසැම්බර් 31 දින දක්වාම කටයුතු කර නොතිබුණි.	ඉදිරියේදී වඩාත් වගකීමෙන් යුතුව කටයුතු කිරීමට තීරණය කර ඇත.	උපරිම කාර්යසාධනයක් ලබාගත හැකිවන පරිදි රාජ්‍ය මුදල් උපයෝජනය කිරීම.

3.1.2 පාරාන්ධතා මනු (Opacity Meters) හා වායු විශ්ලේෂක (Gas Analyzers) උපකරණ මිල දී ගැනීම

2012 වර්ෂයේ සිට 2018 වර්ෂය දක්වා කාලය තුළ අරමුදල මගින් ඩීසල් හා පෙට්‍රල් එන්ජින් පරීක්ෂා කිරීම සඳහා පිළිවෙලින් පාරාන්ධතා මනු 43 ක් හා වායු විශ්ලේෂක 32 ක් මිල දී ගැනීම සම්බන්ධයෙන් පහත කරුණු නිරීක්ෂණය විය.

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) ප්‍රධාන කාර්යාලය ඇතුළු දිස්ත්‍රික් කාර්යාල වෙත පරීක්ෂණ උපකරණ ලබාදීම සම්බන්ධයෙන් පහත කරුණු නිරීක්ෂණය විය.		
(i) 2015 සිට වර්ෂ 03ක දී ශ්‍රී ලංකාව තුළ සිදු කළ වායු විමෝචන පරීක්ෂණවලින් අසමත් වූ වාහන සංඛ්‍යාව 2576ක් වුවද, ඉන් කොපමණ වාහන සංඛ්‍යාවක් නැවත පරීක්ෂා කිරීම සඳහා ඉදිරිපත් වූයේ ද යන්න තහවුරු කරගත නොහැකි විය.	නිරීක්ෂණයට අදාළව පිළිතුරු ලබා දී නොතිබුණි.	ඉටුකළ කාර්යයන්හි තොරතුරු ලේඛනගත කළ යුතු වීම.
(ii) එම වාහනවල නැවත පරීක්ෂාව, අදාළ දිස්ත්‍රික් කාර්යාලයේ මෝටර් රථ පරීක්ෂකවරයෙකුගේ අධීක්ෂණය යටතේ ආසන්නතම වායු විමෝචන පරීක්ෂණ මධ්‍යස්ථානය වෙත ගෙන ගොස් පරීක්ෂා කිරීමට ක්‍රමවේදයක් සකස් කර ගැනීම වෙනුවට රු.50,691,264 ක් වැය කරමින් දිස්ත්‍රික් කාර්යාල සඳහා උපකරණ ලබා දී තිබීම අනාර්ථික ගනුදෙනුවක් ලෙස නිරීක්ෂණය විය.	වායු විමෝචන පරීක්ෂණ මධ්‍යස්ථාන වෙත ගෙන ගොස් පරීක්ෂා කිරීම ප්‍රායෝගිකව කළ නොහැක.	උපරිම කාර්යසාධනයක් ලබාගත හැකිවන පරිදි රාජ්‍ය මුදල් උපයෝජනය කිරීම.
(ආ) ඩීසල් 09ක පරීක්ෂණ කටයුතු ආරම්භ කිරීමට රු.21,937,500ක වියදමින් පාරාන්ධතා මනු 10 ක් ශ්‍රී ලංකා ගමනාගමන මණ්ඩලයට 2018 වර්ෂයේදී ලබා දී තිබුණි. එසේ වුවද, එම උපකරණ රැඳවීමට අවශ්‍ය ස්ථාන ඉදි නොකිරීම, ඉදි කිරීම් අත්හැර දැමීම හා ඉදිකළ ස්ථාන 02හි පරීක්ෂණ කටයුතු ආරම්භ කර නොතිබීම හේතුවෙන් මිල දී ගත් දින සිට මේ දක්වා වර්ෂයකට වැඩි කාලයක්, පාවිච්චියට ගැනීමෙන් තොරව පවතී.	පිළිතුරු ලබාදී නොතිබුණි	උපරිම කාර්යසාධනයක් ලබාගත හැකිවන පරිදි රාජ්‍ය මුදල් උපයෝජනය කිරීම.
(ඇ) පාරාන්ධතා මනු හා වායු විශ්ලේෂක වගයෙන් යුගලය බැගින් මිනුම් ඒකක, ප්‍රමිත හා සේවා දෙපාර්තමේන්තුවට හා	මිනුම් ඒකක හා ප්‍රමිත සේවා දෙපාර්තමේන්තුව වෙත මෙම උපකරණ ලබා දී ඇත්තේ නිදර්ශක	උපරිම කාර්යසාධනයක් ලබාගත හැකිවන පරිදි රාජ්‍ය මුදල් උපයෝජනය කිරීම.

මධ්‍යම පරිසර අධිකාරියට ලබා දී තිබුණු ද, ඒවා ඵලදායී ලෙස උපයෝජනය කරන්නේද යන්න පිළිබඳ අරමුදල දැනුවත්ව නොතිබුණි. තව ද, කෙටිකාලීන අවශ්‍යතාවක් සඳහා පරිසර අමාත්‍යාංශයට උපකරණ යුගලයක් රු. 2,203,968ක් ගෙවා ලබා දී තිබුණ ද, මේ සඳහා අරමුදලේ සංචිතව පවතින උපකරණ ලබාදීමේ හැකියාව සොයාබලා නොතිබුණි.

- (ඇ) අක්‍රීය වායු විශ්ලේෂක 07ක අළුත්වැඩියා මේ දක්වාම සිදුනොකර ප්‍රධාන කාර්යාලයේ රඳවා තිබුණු අතර වායු විශ්ලේෂක 03 ක් අස්ථානගත වී තිබුණි. එමෙන්ම, පාරාන්ධතා මනු 04 ක් අක්‍රීයව හා අනාරක්ෂිතව පැවති අතර 01ක් අස්ථානගත වී තිබුණි. උපකරණ අස්ථානගත වී නොමැත. පවතින උපකරණ නිසි ලෙස ගබඩා කිරීමට සටහන් කර ගනීම්. වත්කම්වල ආරක්ෂාව තහවුරු වන ක්‍රමවේද ක්‍රියාවේ යෙදවීම.
- (ඉ) සමාලෝචිත වර්ෂයේදී වාහන 5,200,407 ක් සඳහා දුම් සහතික නිකුත් කර තිබුණ ද, අරමුදල මගින් මාර්ගස්ථ පරීක්ෂා සිදුකර තිබුණේ ඉන් වාහන 9317 ක් සඳහා පමණි. එය නිකුත් කළ දුම් සහතිකවලට සාපේක්ෂව සියයට 0.18ක් වැනි ඉතා අවම අගයක් විය. පරීක්ෂා කරන්නේ අධික දුම් සහිත වාහන පමණි. ඉටු කරන කාර්යයන්හි උසස් කාර්යසාධනයක් තිබිය යුතු වීම.

3.1.3 වායු විමෝචන භාරකාර අරමුදලේ අරමුණු ඉටු කිරීම වෙනුවෙන් වායු විමෝචන පර්යේෂණ සඳහා බාහිර පාර්ශව වෙත ගෙවීම් කිරීම

මේ සම්බන්ධයෙන් නිරීක්ෂණය වූ කරුණු පහත පරිදි විය.

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) වායු දූෂණය ඇගයීම වෙනුවෙන් රු.21,650,000 ක් වැයකර සිදුකළ පර්යේෂණ 02ක ගිවිසුම්ගත වූ කාල පරිච්ඡේදය 2017 වර්ෂයේ අවසන් වී තිබුණද, 2020 මැයි මාසය දක්වාම පර්යේෂණ වාර්තා ලැබී නොතිබුණි.	හැකි ඉක්මනින් අවසාන වාර්තාව ලබා ගැනීමට කටයුතු කෙරේ.	අප්‍රමාදව වාර්තා ලබා ගැනීමට කටයුතු කිරීම.
(ආ) වායු දූෂණය ඇගයීම වෙනුවෙන් රු.1,376,650 ක් වැයකර සිදුකළ තවත් පර්යේෂණ 02ක පර්යේෂණ වාර්තා 2017 වර්ෂයේ දී අරමුදලට ලබා දී තිබුණද, එහි සඳහන් නිර්දේශ මේ දක්වා ක්‍රියාත්මක කර නොතිබුණි.	මෙම දත්ත ඒ පිළිබඳ උනන්දු වන පාර්ශව වෙත ලබා දීමට කටයුතු කෙරේ.	උපරිම කාර්යසාධනයක් ලබාගත හැකිවන පරිදි රාජ්‍ය මුදල් උපයෝජනය කිරීම.

3.2 පාඩු හා හානි

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>පෞද්ගලික සමාගම් 02 ක් සමග 2007 වර්ෂයේදී ඇති කරගත් ගිවිසුමේ 4.1 කොන්දේසිය පරිදි එම සමාගම් රැස්කරන ආදායමින් සියයට 10ක් දින 07ක් ඇතුළත අරමුදල වෙත ප්‍රේෂණය කළ යුතු අතර එම දින 07 ඉක්ම වූ සෑම දිනකටම සියයට 03ක දඩ මුදලක් ගෙවිය යුතු විය. එසේ වුව ද, අරමුදල විසින් මෙම දින 07 වැඩකරන දින 07ක් ලෙස සලකා තිබීම නිසා ප්‍රමාද ගෙවීම්වලට අදාළ දඩ මුදල් ලෙස 2018 වර්ෂය තුළ දී පමණක් රු. 41,137,584ක් අය කරගත යුතු ව තිබුණි.</p>	<p>සති අන්තයේ දින නොසලකා වැඩ කරන දින පදනම යටතේ කටයුතු කෙරේ. මේ නිසා අයකළ යුතු දඩ මුදල් නොමැත.</p>	<p>අදාළ දඩ මුදල් අයකර ගැනීමට ක්‍රියාකළ නොහැකි නම් ගිවිසුම් කොන්දේසි නෛතිකව නිර්වචනය කරගත යුතු වීම.</p>

3.3 මෙහෙයුම් අකාර්යක්ෂමතා

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>(අ) ස්ථාවර තැන්පතු වල ඉහළ පොලියකට ආයෝජනය කර තිබුණු රු.937,814,749 ක් සමාලෝචිත වර්ෂයේදී ඉවත්කර ඉතිරි කිරීමේ ගිණුමකට බැරකර තිබුණ ද, ඉන් ඉටුකළ කාර්යයක් නොවුණි. මේ නිසා වැඩි පොලී මුදලක් ලබා ගැනීමේ වාසිදායක තත්ත්වය අරමුදලට අහිමි වී තිබුණි.</p>	<p>පාලක මණ්ඩලය රැස් වී නොමැති බැවින් මුදල් ආයෝජනය කිරීම සඳහා අනුමැතිය ලබාගත නොහැකි විය.</p>	<p>උපරිම කාර්යසාධනයක් ලබාගත හැකිවන පරිදි රාජ්‍ය මුදල් උපයෝජනය කිරීම.</p>
<p>(ආ) වායු විමෝචන පරීක්ෂණ සිදුකරන සමාගම් විසින් අයකරන ගාස්තු පරීක්ෂා කිරීමට පවතින තොරතුරු පද්ධතිය අක්‍රීය වීම හේතුවෙන් එම සමාගම්වලින් ලැබෙන තොරතුරුවල නිවැරදිතාවය පරීක්ෂා කර රජයට ලැබිය යුතු ආදායම නිවැරදිව ලැබුණේ ද යන්න පරීක්ෂා කිරීම සඳහා වූ ක්‍රමවේදයක් හඳුන්වා දී නොතිබුණි.</p>	<p>අදාළ කොන්ත්‍රාත් සමාගම් විසින් ICTA ආයතනය වෙත ලබා දෙන දත්ත, එම ආයතනයෙන් ලබා ගෙන ගිණුම් කටයුතු සිදු කෙරේ.</p>	<p>අරමුදලේ කටයුතු නිසි පරිදි පවත්වා ගැනීම සඳහා යොදා ඇති ක්‍රමවේද අඛණ්ඩව පවත්වා ගත යුතු වීම.</p>

4. ගිණුම්කටයුතුභාවය සහ යහපාලනය

4.1 අයවැය පාලනය

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>වියදම් විෂයයන් 04ක ඇස්තමේන්තු හා තථ්‍ය වියදම් අතර සියයට 66 ක සිට 97 ක පරාසයක විචලනයක් නිරීක්ෂණය විය. තව ද, මූලධන ව්‍යාපෘති 15ක් යටතේ රු. මිලියන 112ක වෙන්කර තිබුණ ද, කිසිදු ව්‍යාපෘතියක් ක්‍රියාත්මක කර නොතිබුණි. ඒ අනුව, අයවැය ලේඛනය ඵලදායී කළමනාකරණ පාලන කාරකයක් ලෙස යොදා ගෙන නොතිබුණි.</p>	<p>අයවැය ඵලදායී ලෙස කළමනාකරණය කිරීම සඳහා සටහන් කරගන්නා ලදී.</p>	<p>තාත්වික ලෙස අයවැය සංඛ්‍යා තීරණය කිරීම.</p>